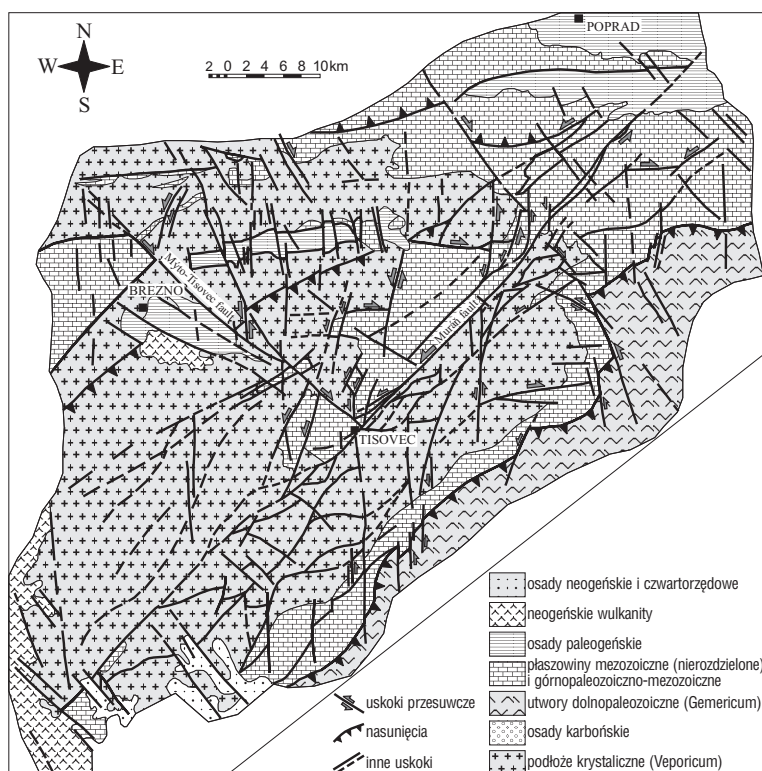

Analiza dynamiki uskoku Mýto–Tisovec

František Marko*, Rastislav Vojtko*

Duża strefa uskokowa Mýto–Tisovec o przebiegu NW–SE i kruchym charakterze oddziałuje wyraźnie na środkową część Zachodnich Karpat (ryc. 1). Przecina ona i przemieszcza mezozoiczno-alpejskie jednostki tektoniczne, a także jest reprezentowana przez strefę wyraźnych anomalii geofizycznych. Dzięki występowaniu zróżnicowanych wiekowo skał, na które oddziaływała dynamika strefy uskokowej Mýto–Tisovec, możliwe było odtworzenie złożonej historii tektonicznej tego od dawna aktywnego uskoku, która znajduje odbicie w obecnej budowie terenu. Jako narzędzie do rekonstrukcji historii uskoku została użyta analiza paleonaprzeżeń na podstawie przemieszczeń na małych uskokach metodą inwersyjną Angeliera w połączeniu z kartowaniem geologicznym strefy otaczającej uskoku, ze szczególnym uwzględnieniem przemieszczeń uskokowych. Kluczową rolę odegrała analiza paleonaprzeżeń, która pozwoliła na odtworzenie orientacji dawnego pola naprzeżeń na obszarze uskoku Mýto–Tisovec. Dane o przemieszczeniach uskokowych pochodziły ze skał od permu-triasu po środkowy miocen. Umożliwiły one wyróżnienie 7 następujących po sobie etapów paleonaprzeżeń od kredy do dziś. Podczas ewolucji tektonicznej uskoku Mýto–Tisovec ulegał zmianom kinematycznym w warunkach zmieniającego się pola paleonaprzeżeń. Funkcjonował on jako dekstralna odwrócona, sinistralna normalna, krucha strefa ścinania. Orientacja osi maksymalnego naprzeżenia rotowała zgodnie z ruchem wskazówek zegara od NW–SE w górnej kredzie do NNE–SSW we wczesnym paleogenie i W–E w późnym miocenie. Okresy kompresji występowały na przemian z okresami ekstensji,

*Department of Geology and Paleontology, Faculty of Sciences, Comenius University, Mlynská Dolina G, 842 15 Bratislava, Slovakia

Ryc. 1. Główne uskoki środkowej części Rudaw Słowackich

przy zachowanej orientacji głównych osi naprzeżeń. Orientacja najmłodsze pola naprzeżeń wykazuje w przybliżeniu NNW–SSE kompresję, która uruchomiła dekstralny ruch przesuwczy wzdłuż uskoku Mýto–Tisovec, prowadzący z kolei do dekstralnego przemieszczenia przecinającego go uskoku murańskiego i badeńskich wulkanitów. Ta najmłodsza sejsmogeniczna aktywność może być odpowiedzialna za powstanie potężnych obrywów mezozoicznych skał węglanowych obserwowanych w pobliżu strefy uskoku.